

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1

כב' הנשיא רון שפירא

העותרים	1. פלוני
	2. פלוני
	3. פלוני
	4. פלוני
	5. פלוני

נגד

המשיב משרד הפנים – רשות האוכלוסין וההגירה

2
3

פסק דין נוסח מותר לפרסום

4
5
6

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

7 לפני עתירה במסגרתה מבקשים העותרים להורות למשיבה שלא להתנות את התאזרחות העותרים 3
8 – 5 בהסכמה או היעדר התנגדות של אביהם. כן מבוקש להורות למשיבה לתקן את סעיף ג.8(8) לנוהל
9 רשות האוכלוסין וההגירה מס' 4.4.0001 (להלן: "נוהל טיפול בבקשות התאזרחות" או "הנוהל"), כך
10 שייקבע כי כאשר ניתנה להורה מתאזרח משמורת בלעדית על ילדיו הקטינים השוהים עמו בארץ אין
11 צורך בהסכמת ההורה השני (או העדר התנגדותו) למתן אזרחות לילדים לפי סעיף 8 לחוק האזרחות,
12 התשי"ב – 1952 (להלן: "חוק האזרחות" או "החוק").

13 העותרת 1 היא אמם של העותרים 2 – 5. העותרת 1 נולדה בישראל בשנת 1976 לאם תושבת ישראל
14 ובגיל 12 עברה להתגורר עם אביה בשטחי הגדה המערבית. סמוך לאחר הגיעה לגיל 18 נישאה העותרת
15 1 לקרוב משפחה המתגורר בירדן ובשנת 1995 עברה להתגורר עמו. לאחר שעברה לירדן קיבלה
16 אזרחות ירדנית ונולדו לה 5 ילדים שקיבלו גם הם אזרחות בירדן (העותרים 2 – 5 ובת נוספת
17 המתגוררת בירדן ואינה חלק מעתירה זו). העותרים טוענים כי העותרת 1 וילדיה ספגו אלימות
18 והתעללות קשה מצד הבעל הירדני. בעקבות זאת בשנת 2011 התגרשה העותרת 1 מבעלה והסכימה
19 לוותר על כתובתה ועל תשלום דמי מזונות על מנת שתוכל לקבל משמורת על ילדיה. הסכמה זו קיבלה
20 תוקף בבית הדין השרעי בירדן ובהמשך גם בבית הדין השרעי בחיפה. סמוך לאחר גירושיה חזרה
21 העותרת 1 ביחד עם ילדיה לישראל ופנתה למשיבה על מנת להסדיר את מעמדה ומעמדם בארץ.
22 המשיבה סירבה להעניק לעותרת 1 מעמד בישראל ונדרשו הליכים משפטיים על מנת שתוכל לקבל
23 אזרחות.
24
25
26

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1
2 העותרים טוענים במסגרת העתירה כי גם לאחר מתן אזרחות לעותרת 1, סירבה המשיבה להעניק
3 לילדיה מעמד בישראל בנימוק שהם "תושבי האזור" ולפיכך כפופים לחוק האזרחות והכניסה לישראל
4 (הוראת שעה), תשס"ג 2003 (להלן: "הוראת השעה"). העותרים הגישו עתירה מנהלית בה טענו כי
5 העותרים 3 – 5 זכאים לאזרחות מכוח סעיף 8(א) לחוק האזרחות חרף היותם "תושבי אזור". העתירה
6 התקבלה ונקבע כי על אף האמור בהוראת השעה, גם "תושבי אזור" יכולים לקבל אזרחות מכוח סעיף
7 8(א) לחוק האזרחות (עת"מ 20-06-28105 שנדונה בפני כב' השופט ע' שחם מבית המשפט לעניינים
8 מנהליים בירושלים. ערעור המדינה על פסק הדין תלוי ועומד בביהמ"ש העליון – עע"מ 348/21). לפיכך
9 נקבע כי על המשיבה לדון בבקשה להקנות לעותרים 3 – 5 אזרחות מכוח סעיף 8(א) ולקבל בה החלטה
10 לגופו של עניין.

11
12 סעיף 8(ב) לחוק האזרחות מורה כי קטין ששני הוריו "רשאים להחזיק" בו ורק אחד מהם התאזרח
13 יקבל אזרחות מכוח סעיף 8(א) רק אם ההורה השני אינו מתנגד לכך. בסעיף ג.8(8) לנוהל טיפול
14 בבקשות התאזרחות נקבע כי במקרה שבו מתאזרח אינו "האפוטרופוס הבלעדי" של ילדיו הקטינים,
15 מתן אזרחות לילדים מותנה בהיעדר התנגדות ההורה השני. בהתבסס על האמור בסעיף ג.8(8) לנוהל
16 התנתה רשות האוכלוסין מתן אזרחות לעותרים 3 – 5 במתן הזדמנות לאביהם להתנגד לכך. בתגובה
17 לדרישה זו העבירו העותרים למשיבה החלטה של בית הדין השרעי בחיפה לפיה העותרת 1 היא בעלת
18 המשמורת הבלעדית על העותרים 3 – 5 והיחידה שרשאית להחזיק בהם. העותרים טענו כי נוכח
19 האמור בפסק הדין, האמור בסעיף 8(ב) לחוק האזרחות אינו מתקיים בעניינם ולפיכך אין צורך במתן
20 הזדמנות לאבי המשפחה להתנגד. המשיבה דחתה את טענות העותרים בנימוק כי בהתאם לאמור
21 בסעיף ג.8(8) לנוהל, כל עוד לא הוכח שהעותרת 1 היא האפוטרופוסית הבלעדית של העותרים 3 – 5
22 יש צורך בקבלת התייחסות של אביהם לבקשת האזרחות. מכאן העתירה.

23
24 העותרים טוענים כי העותרת 1 פנתה לבתה המתגוררת בירדן וביקשה ממנה לשדל את בעלה לנסות
25 להשיג את הסכמת אבי המשפחה למתן אזרחות לעותרים 3 – 5. בעלה של הבת שוחח עם אבי
26 המשפחה ולאחר שכנועים נתן הלה הסכמה בכתב למתן האזרחות אשר צולמה ביחד עם תעודת הזהות
27 והדרכון של האב ונשלחה לעותרת 1. התמונות הועברו למשיבה, אך המשיבה קבעה כי מדובר במסמך
28 שאינו מספיק ועל העותרת 1 להמציא תעודה ציבורית ומאומתת המעידה על כתובתו העדכנית של
29 האב על מנת לקבל הסכמתו למתן אזרחות לקטינים. העותרים טוענים כי פנו לבית הדין השרעי בחיפה
30 על מנת שיבהיר כי העותרת 1 היא בעלת המשמורת הבלעדית על ילדיה ובית הדין השרעי נעתר לבקשה
31 והוציא החלטה המבהירה כי העותרת 1 היא בעלת המשמורת הבלעדית על העותרים 2 – 5. למרות
32 זאת, המשיבה החליטה שלא לפטור את העותרים מהצורך לקבל את הסכמת אבי המשפחה לבקשה
33 להקנות לעותרים 3 – 5 אזרחות.

34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1 לטענת העותרים, אין צורך לקבל את הסכמת אבי המשפחה לבקשת ההתאזרחות של העותרים 3 – 5
2 וזאת משום שבחוק האזרחות נקבע מפורשות כי במקרה דנן אין צורך בקבלת הסכמתו של האב משום
3 שהוא אינו "זכאי להחזיק" בהם כאמור בלשון החוק. לכן נטען כי סעיף 8(א) וסעיף 8(ב) לחוק מדברים
4 על "החזקה", כלומר משמורת ומכיוון שהאב אינו זכאי להחזיק בקטינים אין צורך בקבלת הסכמתו.
5 נטען כי למרות לשון החוק, הנוהל מדבר על אפוטרופסות ולא על החזקה, זאת בניגוד ללשון החוק.
6 העותרים טוענים כי מדובר בשאלה פרשנית בנוגע למשמעות הביטוי "שני הוריו.. רשאים להחזיק בו"
7 שבסעיף 8(ב) לחוק האזרחות. נטען כי אם כוונת הביטוי היא למשמורת משותפת כי אז הצדק עם
8 העותרים ואין צורך באישור האב בענייננו כאשר ההורה המתאזרח הוא משמורן יחיד.
9
10 העותרים טוענים כי הפרשנות הלשונית של סעיף 8(ב) לחוק האזרחות היא כי משמעות הביטוי "שני
11 הוריו רשאים להחזיק בו" לא יכולה להתייחס למצב בו ההורה המתאזרח הוא משמורן יחיד. כן נטען
12 כי מההיסטוריה החקיקתית של סעיף 8 לחוק האזרחות עולה בצורה ברורה כי כוונתו הסובייקטיבית
13 של המחוקק בביטוי "רשאי להחזיק" שבסעיף 8(א) והביטוי "רשאים להחזיק" שבסעיף 8(ב) היא
14 למשמורת ולא לאפוטרופסות. נטען כי סעיף 8(ב) בבירור לא נועד לחול על מצבים כמו זה המתקיים
15 בענייננו בו ההורה המתאזרח ניתנה משמורת בלעדית על הילדים שאותם הוא מבקש לאזרח ביחד
16 עמו. נטען כי גם תכליתו האובייקטיבית של סעיף 8 לחוק האזרחות תומכת בעמדת העותרים, שכן
17 תכליתו האובייקטיבית של הסעיף היא הבטחת אחידות בין המעמד האזרחי של הילד לבין מעמדו של
18 ההורה המשמורן, אחידות המקנה לקטין ולהורה ביטחון כי לא יאלצו להיפרד זה מזה. לטענת
19 העותרים, לדרישת המשיבה לקבלת הסכמת אביהם של הילדים לבקשה להקנות להם אזרחות מכוח
20 התאזרחותה של אמם אין עיגון בסעיף 8(ב) לחוק האזרחות והיא מנוגדת לדין.
21
22 העותרים טוענים כי סעיף ג.8(8) לנוהל טיפול בבקשות התאזרחות מציב תנאים מחמירים יותר מאלו
23 שנקבעו בסעיף 8(ב) לחוק האזרחות וכי האמור בנוהל אינו תואם לאמור בחוק המסמיך שמכוחו
24 פורסם. לכן נטען כי סעיף ג.8(8) לנוהל מהווה חריגה מסמכות ודינו להיפסל.
25
26 כמו כן, העותרים טוענים כי אבי המשפחה שהתעלל בעותרים והיכה אותם בקושי הסכים לתת
27 הסכמה בכתב לבקשת ההתאזרחות בפני הבעל של הבת הגרה בירדן והסיכוי שיתן הסכמה בפני
28 הגורמים המנויים בנוהל הוא קלוש עד לא קיים. כן נטען כי גם האפשרות הנוספת לבקש משגרירות
29 ישראל בירדן שתשלח לאב מכתב המודיע לו על בקשת ההתאזרחות ואם לא יביע התנגדות תוך 6
30 חודשים יראו אותו כמי שאינו מתנגד אינה אפשרית. נטען כי לצורך כך על העותרים להציג "תעודה
31 ציבורית מקורית ומאומתת המעידה על כתובתו העדכנית" של האב והעותרים פנו למספר גורמים על
32 מנת לברר כיצד ניתן להשיג תעודה כזו אך לא הצליחו לקבל תשובה ואינם יודעים כיצד לעשות זאת.
33 כן נטען כי משמעות הדרישה לקבל הסכמה של האב לבקשת ההתאזרחות של הילדים משמעותה
34 עיכוב של חודשים עד שנים בקבלת האזרחות והשקעה נוספת של זמן ומשאבים בניסיון לעמוד
35 בדרישות הנוהל. נטען כי העותרים במצב כלכלי ואישי קשה וזקוקים נואשות להסדרת מעמדם של
36 הילדים במהירות האפשרית.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1
2 המשיבה טוענת כי דין העתירה להידחות מאחר שהרשות פעלה כדין ועמדה על מילוי הוראות החוק
3 והנוהל ועל קבלת הסכמה או היעדר התנגדות של אבי הילדים. נטען כי בהתאם להוראת סעיף 8(ב)
4 לחוק האזרחות החל בעניינם של העותרים תוענק במועד התאזרחות ההורה אזרחות לקטין
5 שבהחזקתו באותה עת בהיעדר התנגדות של ההורה שאינו מתאזרח ושהיה רשאי גם הוא להחזיק
6 בקטין באותה עת. נטען כי יש לדחות טענות העותרים באשר לאי תחולת הוראת סעיף 8(ב) ובאשר
7 להוראות הנוהל שחלות במקרה זה ואשר נועדו, בין היתר, להביא ליישום הוראת סעיף 8(ב) לפי
8 תכליתה. לטענת המשיבה, בענייננו חלה הוראת סעיף 8(ב) משום שמדובר בקטינים שהם אזרחי חוץ
9 והעותרת 1 לא הוכיחה עד כה שבמועד התאזרחותה לא היו שני הורי הקטינים רשאים להחזיק בהם.
10 נטען כי במועד התאזרחותה של העותרת 1, שהוא המועד הקובע לעניין הוראת סעיף 8 לחוק
11 האזרחות, לא הייתה העותרת 1 רשאית לבדה להחזיק בקטינים, בהיעדר ראיה לכך. נטען כי בפסק
12 דינו של בית הדין השרעי מיום 2.7.2015 נקבע כי העותרת 1 היא בעלת המשמורת של ילדיה ורק ביום
13 21.2.2021 התווספה לפסק הדין הבהרה בדבר משמורת בלעדית של העותרת 1, אלא שלא הובאו בפני
14 המשיבה מסמכי הבקשות שהגישה העותרת לבית הדין השרעי, על הנמקותיהן וצרופותיהן וממילא
15 לא ניתן להבין מתוך שורתו התחתונה בלבד של פסק דינו של בית הדין השרעי למה בדיוק נעתר בית
16 הדין הנכבד בראשונה ולמה בדיוק נעתר בשנייה. נטען כי בשל אי הצגת מלוא התשתית העובדתית
17 הרלוונטית נותרה החלטת בית הדין השרעי בלתי מסוימת דיה אשר לסוגיית סעיף 8 לחוק האזרחות.
18
19 לטענת המשיבה, כל עוד לא נקבע כי העותרת רשאית הייתה לבדה להחזיק בילדיה הקטינים במועד
20 התאזרחותה שלה, הרי שיש ליתן להורה השני הזדמנות להתנגד לבקשה וכן להביע את עמדתו, זאת
21 בהתאמה להוראות חוק הכשרות והאפוטרופסות הקובעות כי ההורים הם האפוטרופוסים הטבעיים
22 של ילדיהם – שני ההורים. נטען כי סוגיית רכישת אזרחות היא ככלל נושא כבד-משקל, מורכב
23 בהשפעותיו על הפרט ומשפחתו, בעל השלכות רבות וממילא כרוך לא רק בזכויות אלא גם בנטלים
24 ובחובות ובפרט בעל השפעה מכרעת על הקשר בין הקטין לבין ההורה שאינו מתאזרח. לכן נטען כי
25 פרשנות תכליתית ראויה ומתבקשת לדרישה הקבועה בסעיף 8 לחוק האזרחות בהרמוניה נורמטיבית
26 עם הוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות היא כי בהיעדר התייחסות ההורה הנוסף (בין
27 בהסכמה ובין בהסכמה שבשתיקה) נדרש ההורה המתאזרח להוכיח אפוטרופסות בלעדית על ילדיו
28 הקטינים. כן נטען כי כדי למלא כדבעי אחר מכלול הוראות סעיף 8 לחוק האזרחות כמקשה אחת
29 נדרש להבטיח כי דבר בקשת ההתאזרחות של הקטינים הובא לידיעת ההורה שאינו מתאזרח
30 והעותרים לא מילאו אחר תנאי זה.
31
32 באשר ל"הסכמת האב" שהמציאו העותרים טוענת המשיבה כי העותרים איתרו לשיטתם את אבי
33 הקטינים והחתימו אותו לטענתם על "הסכמה", זאת תוך יומיים בלבד. לכן נטען כי העותרים יכולים
34 לאתר את האב. כן נטען כי חרף זאת העותרים לא מסרו את כתובתו של האב ולא ניתן היה ליידע
35 אותו בדבר הבקשה שהגישו להתאזרחות ילדיו. עוד נטען כי מעיון במסמך ההסכמה עולה כי מדובר

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1 במסמך קצר, רשום בכתב יד, בתחתיתו חתימה לא מזוהה. המסמך לא נחתם בפני עו"ד ואינו מאומת
2 כדין. לכן אין אפשרות לדעת מי חתום על המסמך. כמו כן, המסמך אינו מפרט מה טיבה של ההסכמה
3 אותה הוא מתיימר לעגן ואין בו את פרטי הילדים אשר ביחס אליהם ניתנה כביכול "ההסכמה".
4 לטענת המשיבה, אין בכך כדי למלא אחר הדרישה להבטיח שאבי הקטינים מודע לבקשה ולזכותו
5 להתנגד לה. בכל הנוגע לפסק הדין של בית הדין השרעי טוענת המשיבה כי העותרים לא המציאו את
6 הבקשה שהוגשה מטעמם לבית הדין השרעי (הבקשה לתיקון פסק הדין שלה נעתר בית הדין).
7
8 לטענת המשיבה, כל עוד לא הוכח כי ענייננו אינו כזה בו הורה אחד בלבד רשאי להחזיק בילדים ובשים
9 לב לכך שהקטינים הם אזרחי חוץ, הרי שחלה הוראת סעיף 8(ב) לחוק האזרחות ויישומה צריך
10 שיעשה בהתאם להוראות הנוהל ובכלל זה, בהתאם לאמור בו, יש לעמוד על עמדת ההורה שאינו
11 מתאזרח. נטען כי על מנת לקיים את תכלית חוק האזרחות ולהבטיח כי התאזרחות הקטין הינה על
12 דעתו של ההורה הנוסף ועל מנת שלא להפוך את הוראת סעיף 8(ב) של חוק האזרחות לאות מתה נדרש
13 להוכיח, לכל הפחות, שדבר הבקשה הובא לידיעת ההורה הנוסף וכי ניתנה לו ההזדמנות להתנגד
14 לבקשה. נטען כי במענה שניתן לעותרים הוצגו החלופות השונות שנקבעו בנוהל להבטחת יישומו של
15 סעיף 8(ב) אולם העותרים בחרו שלא לנקוט באף לא אחת מהן. נטען כי העותרים יכלו להמציא את
16 כתובת המגורים של האב על מנת שהמשיבה תפעל להביא לידיעתו את דבר הבקשה ולו עשו כן אזי
17 בתוך 6 חודשים, ככל שלא הייתה מתקבלת התנגדות האב, רואים את האב כמי שמשכים בשתיקתו,
18 אך העותרים בחרו שלא לפעול גם בדרך זאת.
19
20 באשר לדרישת העותרים לתיקון הוראות הנוהל נטען כי העתירה לוקה באי מיצוי הליכים שכן דרישה
21 זו ועמידה על הצורך העקרוני בשינוי הנוהל הועלו לראשונה במסגרת העתירה והעותרים לא פנו
22 בדרישה לתיקון הוראות הנוהל. לכן העותרים לא מיצו את ההליך המנהלי הנדרש בטרם פנו לביהמ"ש
23 לבוא בנעלי הרשות ולעשות כן. כן נטען כי העותרים התנהלו בחוסר תום לב ונמנעו מלשטוח בפני
24 ביהמ"ש את מלוא הפרטים הרלוונטיים להכרעה בעתירה. עוד נטען כי הטיפול בעניינים של העותרים
25 נעשה במקצועיות ובענייניות, תוך שנשקלו שיקולים ענייניים וראויים ואין בעתירה כדי להצביע על
26 פגמים בהחלטת המשיבה או בהליך קבלתה היוורדים לשורשו של עניין ומצדיקים התערבות.
27
28 העותרים טוענים בתגובה לטענות המשיבה כי הוראת סעיף 8(ב) לחוק האזרחות מתייחסת אך ורק
29 למצב של משמורת משותפת ואינה חלה במצב שבו ההורה המתאזרח הוא משמורן יחיד של הילדים
30 המתאזרחים ביחד עמו, וזאת גם אם ההורה הזר שאינו משמורן ממשיך לשמש כאפוטרופוס. נטען כי
31 בחינת סעיף 8(ב) לחוק על פי המודל הפרשני המקובל בפסיקה מביאה בהכרח למסקנה כי סעיף זה
32 אינו חל בענייננו. כן נטען כי פרשנות המשיבה לסעיף 8(ב), לפיה הוא חל גם כאשר ההורה המתאזרח
33 הוא משמורן יחיד, כלל אינה אפשרית מבחינה לשונית; סותרת בבירור את תכליתו הסובייקטיבית
34 של סעיף 8(ב) כפי שהיא עולה מההיסטוריה החקיקתית שלו; ואינה מתיישבת כלל וכלל עם תכליתו
35 האובייקטיבית. נטען כי המשיבה אינה מתייחסת לטענות העותרים בנוגע לפרשנותו של סעיף 8(ב)
36 ולא ברור כיצד היא תומכת בעמדתה הפרשנית.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1 העותרים טוענים כי טענת המשיבה כי סעיף 8(ב) לחוק חל משום שהעותרים היו במשמורת משותפת
2 במועד שבו העותרת 1 התאזרחה היא טענה חדשה ומפתיעה שלא הועלתה ולו ברמז בהתכתבות
3 הענפה שניהלו ב"כ העותרים והמשיבה טרם הגשת העתירה ואין לה כל עיגון בנוהל העומד במוקד
4 העתירה. כן נטען כי מדובר בטענה משוללת יסוד מכיוון שהעותרים לא היו במשמורת משותפת במועד
5 שבו התאזרחה העותרת 1 ופסק הדין של בית הדין השרעי משנת 2015 מקנה לעותרת 1 משמורת
6 בלעדית על ילדיה. נטען כי ב"כ העותרים ניסה להשיג אישור נוסף לכך שהעותרת 1 היא בעלת
7 המשמורת הבלעדית על ילדיה בניסיון למנוע ויכוחים מיותרים בנושא ולייעל את ההליך ולכן פנו
8 העותרים לבית הדין השרעי בבקשה להוסיף לפסק דינו משנת 2015 את המילה "בלעדית" ובית הדין
9 נעתר לבקשה. נטען כי פסק דינו של בית הדין השרעי משנת 2015 העניק לעותרת 1 משמורת בלעדית
10 על ילדיה ואילו היה מדובר בפסק דין על משמורת משותפת הדבר היה נאמר בו מפורשות והוא היה
11 קובע חלוקת זמנים של ההורים עם ילדיהם או הסדרי ראייה. נטען כי העותרים הראו שבעת
12 התאזרחותה של העותרת 1 האב לא היה בעל זכות להחזיק בילדיו ולכן לא היה רשאי למנוע את
13 התאזרחותם בהתאם לפרשנות לשון סעיף 8(ב) לחוק.

14
15 לטענת העותרים, טענת המדינה סותרת גם את תכליתו הסובייקטיבית של הסעיף שכן מדיוני ועדות
16 הכנסת בנוגע לסעיף עולה כי הסיטואציה שראה המחוקק לנגד עיניו כאשר ניסח את הסעיף הייתה
17 של ילדים המחלקים את זמנם בין מגורים בישראל עם ההורה המתאזרח ומגורים בחו"ל עם ההורה
18 הזר. כן נטען כי טענת המשיבה סותרת את תכליתו האובייקטיבית של הסעיף שהיא לאזן בין עיקרון
19 טובת הילד וזכותו של ההורה הישראלי לחיי משפחה לבין זכותו של ההורה הזר לקשר עם ילדו. נטען
20 כי פרשנות המשיבה לסעיף חורגת מנוסחת האיזון העדינה שקבע המחוקק ועלולה להביא לפגיעה
21 חמורה ובלתי מידתית בעיקרון טובת הילד ובזכות ההורה הישראלי לקשר עם ילדו. נטען כי המחוקק
22 קבע כי להורה הזר זכות להתנגד למתן אזרחות ישראלית לילדיו אך ורק כאשר הם חיים עמו במסגרת
23 הסדר של משמורת משותפת ומרגע שההורה הזר איבד את זכותו להחזיק בילדים פוקעת זכותו
24 להתנגד לכך שיקבלו אזרחות ישראלית.

25
26 באשר לטענת המשיבה בנוגע לאי מיצוי הליכים בכל הנוגע לנוהל טוענים העותרים כי אין חובה למצות
27 הליכים בנושאים שעמדת הרשות בנוגע אליהם ברורה וידועה מראש. כן נטען כי העותרים הדגישו
28 פעם אחר פעם בפני המשיבה כי סעיף 8(ב) מדבר על החזקה ולא על אפוטרופסות וכי עמדתה בסוגיה
29 המהותית שעומדת במרכז ההליך שגויה. לכן נטען כי ברור מאליו שאילו היו העותרים דורשים
30 מהמשיבה לתקן את סעיף 8(ג) לנוהל בהתאם לעמדתם, היא הייתה מסרבת מאותם נימוקים
31 שהעלתה בהתכתבות מולם. בנוגע לטענת המשיבה כי לא הוצגו הבקשות שהוגשו לבית הדין השרעי
32 ובאשר לחוסר תום לב מצדם של העותרים בשל כך טוענים העותרים כי הם צירפו לעיקרי הטיעון
33 מטעמם העתק של בקשת התיקון שהוגשה על ידם לאחרונה לבית הדין השרעי, אך הבקשה שעל
34 בסיסה ניתן פסק הדין המקורי הוגשה בשנת 2013 ועורכי דין אינם נדרשים לשמור מסמכים מתיקים
35 שבהם טיפלו מעבר ל-5 שנים. לכן לא עלה בידם של העותרים לאתר את הבקשה המקורית. כן נטען
36 כי אין באפשרותם של העותרים לאתר את כתובתו הנוכחית של האב.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

דיון והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, את החלטות המשיבה בעניינם של העותרים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי יש לקבל את העתירה.

כידוע, שיקול הדעת הנתון למשיבה בהענקת זכאות לאזרחות הינו רחב. על המשיבה, ככל רשות מוסמכת על פי דין, להפעיל את שיקול דעתה באורח סביר בהתאם לדין ולנהלים ועל פי ראיות מנהליות שרשות סבירה תראה בהן ראיות בנות משקל. בית המשפט לא יחליף ככלל את שיקול דעתה של רשות מנהלית בשיקול דעתו שלו, וכל עוד החלטת הרשות אינה נגועה בחוסר סבירות קשה, בשיקול זר או באפליה, לא יתערב בית המשפט בה [בג"צ 8047/11 סובול נ' משרד הפנים (17.02.2013)].

עם זאת, בענייננו, סבורני כי נפל פגם המצדיק התערבות בהחלטת המשיבה, לפיה יש לקבל את הסכמת האב (או העדר התנגדותו). כן סבורני כי נפל פגם בנוהל ובפרשנות שניתנת בו לחוק, שכן המונח המצוין בנוהל בסעיף הרלוונטי (סעיף ג.8) לנוהל אינו תואם את המונח שבו נוקט החוק בסעיף הרלוונטי (סעיף 8 לחוק).

סעיף 8 לחוק האזרחות קובע כי:

8. (א) התאזרחותו של אדם מקנה אזרחות גם לילדו הקטין שביום ההתאזרחות היה תושב ישראל או תושב של אזור המוחזק על ידי צבא-הגנה לישראל והמתאזרח היה רשאי להחזיק בו.

(ב) היה הקטין אזרח חוץ ושני הוריו היו רשאים להחזיק בו ורק אחד מהם התאזרח, לא תוקנה לקטין אזרחות לפי סעיף קטן (א) אם הצהיר אחד ההורים שאין ברצונו שהקטין יהיה אזרח ישראלי" (ההדגשות שלי – ר.ש.).

עם זאת, סעיף ג.8) לנוהל הרלוונטי קובע כי:

"במידה וההורה המוזמן טוען כי הנו אפוטרופסו הבלעדי של הקטין, יידרש להמציא פסק דין מקורי ומאומת (ובמידת הצורך אף מתורגם) או הסכם גירושין מאושר ע"י ביהמ"ש מקורי ומאומת (ובמידת הצורך אף מתורגם) הקובע כי האפוטרופסות הבלעדית על הקטין ניתנה לו" (ההדגשות שלי – ר.ש.).

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1 כלומר, סעיף 8 לחוק האזרחות נוקט בלשון "רשאי להחזיק בו" או "רשאים להחזיק בו" (כאשר
2 בנסיבות העניין ניתן לפרש החזקה כמשמורת כפי שניתן להסיק גם מההיסטוריה החקיקתית של
3 הסעיף ומהפסיקה שתפורט בהמשך) וסעיף 8.8(8) לנוהל נוקט בלשון "אפוטרופסות" ולא מדבר על
4 החזקה או משמורת. כמובן שיש הבדל בין המונח "החזקה" או "משמורת" למונח "אפוטרופסות"
5 שהוא מחמיר יותר ולכן נראה כי קיימת אי התאמה בין המונחים שבחוק ובין המונח שבנוהל של
6 המשיבה.
7
8 כפי שטענו העותרים, בבג"ץ 3353/18 קליבורן נ' משרד הפנים (22.09.2020) (להלן: "בג"ץ קליבורן"),
9 שם נדונה שאלת פרשנות המונח "תושב ישראלי" בסעיף 8 לחוק האזרחות, נקבע כי פרשנותו של חוק
10 מושתתת על לשונו, על כוונת המחוקק (התכלית הסובייקטיבית) ועל תכליתו האובייקטיבית. עוד
11 נקבע שם כי ראשית המעשה הפרשני – בלשון החוק. גבולותיו נתחמים במילותיו של המחוקק; הענקת
12 משמעות שאינה נתמכת בלשון איננה פרשנות, כי אם מעשה יצירה – השלמת חסר בחוק או חקיקה
13 שיפוטית. ברם, אם לא נמצאה תשובה אחת ברורה והחלטית בלשון החוק, יתור הפרשן אחר תכליתו
14 וישקול את התכלית הסובייקטיבית, הנלמדת מההיסטוריה החקיקתית, מדברי ההסבר ומדברי
15 הכנסת ואת התכלית האובייקטיבית, קרי, מטרת החקיקה.
16
17 בענייננו, כפי שטוענים העותרים, מבחינה לשונית הביטוי "שני הוריו רשאים להחזיק בו" הקבוע
18 בסעיף 8(ב) לחוק אינו יכול להתייחס למצב שבו להורה המתאזרח ניתנה משמורת בלעדית על הילדים
19 שהוא מבקש להקנות להם אזרחות. משמורת היא הזכות להחזיק בילד ואילו אפוטרופסות היא מושג
20 רחב יותר, כפי שטענו העותרים, הכולל גם את הזכות להחזיק בילד. החוק מדבר על הזכות להחזיק
21 בילד ולא על אפוטרופסות. כך על פי לשון החוק. לכן כאשר הורה אחד קיבל משמורת בלעדית על
22 ילדיו, ההורה השני מאבד את הזכות להחזיק בהם ואינו עונה לביטוי הקובע בסעיף 8(ב) לחוק "שני
23 הוריו רשאים להחזיק בו". לכן, על פי לשון החוק סעיף 8(ב), הצהרת ההורה השני דרושה רק במקרה
24 ששני ההורים רשאים להחזיק בקטין. כמו כן, כפי שצוין, הביטוי "רשאים להחזיק בו" מתפרש
25 כ"משמורת" גם על פי התכלית הסובייקטיבית, הנלמדת מההיסטוריה החקיקתית, כפי שהראו
26 העותרים וכפי שנקבע בפסיקה. בענייננו העותרת 1 היא בעלת משמורת בלעדית על הקטינים ולכן
27 נראה כי הדרישה לקבל את הצהרת האב אינה במקומה במקרה זה, ויצוין כי אינני מקבל את טענות
28 המשיבה כי לא הוכח שהאם הייתה בעלת משמורת בלעדית בעת התאזרחותה, כפי שיפורט.
29
30 עוד נקבע בבג"ץ קליבורן הנ"ל כי תכליתו האובייקטיבית של סעיף 8 לחוק האזרחות היא הבטחת
31 אחידות בין המעמד האזרחי של הילד לבין מעמדו של ההורה המשמורן, אחידות המקנה לקטין
32 ולהורה ביטחון כי לא יאלצו להיפרד זה מזה. "חשיבות השוואת המעמד נגזרת הן מהזכות לחיי
33 משפחה, הן מעיקרון טובת הילד". צוין שם כי בשנת 1968 תוקן חוק האזרחות ונוספה בסעיף 8
34 הדרישה שההורה המתאזרח יהיה זה שרשאי להחזיק בקטין. צוין שם גם כי "מעט מידע לגבי כוונת
35 המחוקק בהקשר הנדון, ניתן לדלות מן הפרוטוקולים של דיוני ועדת החוקה, חוק ומשפט, שקדמו

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1 לתיקון החוק. בישיבה שהתקיימה ביום 5.6.1968, הסביר חבר הכנסת חיים צדוק ז"ל את הרציונל
2 להוספת דרישת התושבות ודרישת המשמורת בסעיף 8: "סעיף שלפיו מוענקת אוטומטית אזרחות
3 ישראלית לקטין, שאין לו בעצם כל זיקה לישראל, הוא סעיף בלתי רצוי. נניח שההורים חיים בנפרד,
4 והם חילקו ביניהם את הילדים. האם עלתה ארצה או נמצאת פה במצב שהיא מתאזרחת עם ילד
5 אחד. הילד השני גר עם האב באיזה מקום בעולם. האב אינו חושב על עליה, והאם שנמצאת פה אין
6 לה זיקה לילד השני שנמצא בהחזקת האב. עד עכשיו היה מצב שמכוח התאזרחותה של האם
7 בישראל, היא גוררת איתה אזרחות ישראלית לא רק לילד שנמצא איתה, אלא גם לזה שנמצא
8 במרחקים ושאינו לו שום זיקה לא לישראל ולא לאם. אני חושב שזה מצב לא רצוי וצריך לתקן
9 אותו".." (ההדגשות שלי – ר.ש.).

10 לאור המפורט לעיל, נראה כי יש לקבל את טענות העותרים כי הדרישה בסעיף 8 לחוק האזרחות היא
11 דרישת משמורת של ההורה המתאזרח. בנסיבות אלה, בהתאם ללשון סעיף 8(ב) אין מקום לדרוש את
12 הסכמת האב או העדר התנגדותו להתאזרחות הילדים כאשר אין לו משמורת עליהם והאם/העותרת
13 היא בעלת משמורת בלעדית. פרשנות זו תואמת הן את לשון החוק, הן את התכלית הסובייקטיבית
14 והן את התכלית האובייקטיבית, שכן מתן זכות להתנגד לאזרחות הילדים להורה שאיבד את הזכות
15 להחזיק בקטינים נוגד את תכלית הסעיף, את זכויות ההורה הישראלי המשמורן ואת עיקרון טובת
16 הילד.

17
18 גם בעע"מ 9102/12 קוזמינה נ' משרד הפנים (26.08.2014) (להלן: "עניין קוזמינה") נכתב כי "מרכיב
19 הלשון בסעיף 8(ב)) ברור ועולה ממנו כי כאשר ההורה האחר זכאי גם הוא להחזיק בקטין ומעוניין
20 למנוע את התאזרחותו בישראל, עליו להביע התנגדות לכך. הסעיף אינו דורש הסכמה מפורשת.
21 להורה האחר מוענקת אפוא "זכות וטו" להתאזרחות ילדו הקטין בישראל. ברצותו ישתמש בה
22 וברצותו לא. מקום שההורה – בכפוף לכך שנמצא כי הוא מודע לבקשת ההתאזרחות – בוחר שלא
23 להפעיל את זכות ההתנגדות הנתונה לו בדין, אין לשון החוק חוסמת את דרכו של הקטין מלקבל
24 אזרחות". כלומר, גם בעניין קוזמינה נקבע כי בסעיף 8(ב) לחוק מדובר בהורה האחר אשר "זכאי גם
25 הוא להחזיק בקטין". בעניינו, כאמור, אין מדובר באב שזכאי להחזיק בילדים, שכן לעותרת 1
26 משמורת בלעדית על העותרים.

27
28 עוד צוין בעניין קוזמינה כי תכליתו האובייקטיבית של סעיף 8(ב) לחוק היא לאזן בין עיקרון טובת
29 הילד וזכותו של ההורה הישראלי לחיי משפחה לבין זכותו של ההורה הזר לקשר עם ילדיו, כאשר
30 באיזון הפנימי שבין זכות ההורה הזר לקשר עם ילדו ועיקרון טובת הילד גובר עיקרון טובת הילד. כפי
31 שנקבע בעניין קוזמינה, הסעיף מכיר בחשיבות הרבה הנובעת לתחושה של יציבות וקבע שהיא מנת
32 חלקם של הורה וילד שהליכי השגת המעמד שלהם כרוכים אלה באלה. מסקנה זו עולה בקנה אחד עם
33 עיקרון טובת הילד, שזכה למעמד בכורה בשיטתנו, לרבות בבחינת אופן הפעלת הסמכות המנהלית. כך
34 נקבע שם. נקל לראות כי מצירופם של הזכות לחיי משפחה ועיקרון טובת הילד יחד, נגזרת החשיבות
35 של השוואת מעמדו האזרחי של ילד לזה של הורה המשמורן.
36

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1
2 בכל הנוגע לטענות המשיבה כי העותרת 1 לא הוכיחה כי הייתה בעלת משמורת בלעדית על הילדים
3 בעת התאזרחותה, אינני מקבל טענה זו. העותרים הציגו ראיות מנהליות מספיקות להוכחה שהעותרת
4 1 קיבלה משמורת בלעדית על הילדים. פסק הדין של בית הדין השרעי משנת 2015 מצביע על כך
5 שהעותרת 1 קיבלה משמורת על הילדים ובאותו הליך האב לא התנגד ולכן ניתנה לה המשמורת. מעיון
6 במסמכים שהוצגו על ידי העותרים עולה כי מדובר במשמורת בלעדית, שכן לא נקבעו בפסק הדין
7 הסדרים לגבי משמורת משותפת וכדומה. כמו כן, לצורך הבהרה כי מדובר במשמורת בלעדית פנתה
8 העותרת 1 שוב לאחרונה לבית הדין השרעי, אשר נתן החלטה שמבהירה כי מדובר במשמורת בלעדית.
9 בנסיבות אלה וכעולה מהמסמכים שהוצגו על ידי העותרים אין מקום לקבל את טענת המשיבה כי
10 במועד התאזרחותה של העותרת 1 לא הוכח כי הייתה לה משמורת בלעדית. טענתם של העותרים כי
11 הבקשה שהוגשה בשנת 2013 לבית הדין השרעי אינה בידם הינה טענה סבירה ויש לקבלה שכן חלפו
12 למעלה מ-7 שנים.

13
14 אשר על כן, בהתחשב בכל המפורט לעיל, בהתאם לסעיף 8 לחוק האזרחות אין צורך לבדוק את עמדתו
15 של האב, אשר אינו בעל זכות החזקה בילדים, שכן העותרת 1 היא בעלת משמורת בלעדית. בנסיבות
16 אלה, סבורני כי נפל פגם בסעיף ג.8(8) לנוהל שעל פיו פועלת המשיבה, בהיות הוראותיו חורגות
17 מהוראות החוק.

18
19 נבהיר לעניין זה את המובן מאליו: החוק קובע את המסגרת. הנהל קובע כללים מנהליים ליישום
20 הוראות החוק. הנהל אינו יכול להוסיף על החוק הוראות ותנאים שלא נקבעו בחקיקה. סמכות הרשות
21 המנהלית והנהלים הנקבעים על ידה צריכים לעלות בקנה אחד עם החקיקה הראשית שממנה נובעת
22 סמכות הרשות המנהלית ועם עקרונות הבסיס של המשפט המינהלי. הדרישה שבנהל לאפוטרופסות
23 בלעדית חורגת מהוראות סעיף 8 לחוק האזרחות, מצמצמת את מערך הזכויות שמקנה סעיף 8 הנ"ל
24 לקטין נלווה ומקשיחה את התנאים למימוש אפשרותו לקבלת מעמד בישראל, אפשרות שהוענקה לו,
25 על תנאיה, בחקיקה ראשית [ראו בעע"מ 9102/12 קוזמינה הנ"ל, סעיף 26 – 27 לפסק דינו של השופט
26 פוגלמן].

27
28 נדגיש כי לשר הפנים ולמשרדו מסור שיקול דעת רחב בכל הנוגע להסדרת זכויות של זרים המבקשים
29 להסדיר מעמדם בישראל ובמיוחד אלו המבקשים לקבל מעמד של אזרח. את שיקול הדעת יש לעגן
30 בנהלים, כפי שגם נעשה בעניין זה. מעבר להתאמת והכפפת הנהלים ושיקול הדעת להוראות החוק, על
31 שר הפנים ועל הרשות המנהלית ככלל לנהוג בהגינות ולהביא בחשבון גם הוראות של הדין הבין לאומי
32 והתחייבויות של מדינת ישראל וכן, במקרים המתאימים והחריגים, שיקולים הומניטאריים שהם
33 לפני משורת הדין. כל זאת בגבולות הוראות החוק [לעניין חובת הרשות לנהוג בהגינות ראו: עמ"נ
34 (ת"א) 9613-08-20 פלוני נ' רשות האוכלוסין וההגירה (13.4.2021) פסקה 60 – 63 לפסק הדין
35 והאסמכתאות (שם)]. לעניין גבולות שיקול הדעת של שר הפנים ראו: יגאל מרזל, "על שיקול דעתו

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1 (הרחב) של שר הפנים לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952, "ספר אדמונד לוי (הוצ' נבו 2017)
2 עמ' 249. הדברים נאמרו שם לעניין כניסה לישראל ונכונים, בהתאמה המתחייבת, גם לעניין הסדרת
3 מעמד של אזרחות מכוח חוק האזרחות]. לא כאן המקום לדיון הנרחב בגבולות שיקול הדעת המנהלי
4 ואופן הסדרת הפעלתו [ראו לעניין זה: איל פלג, "ההליך המנהלי בצילו של שיקול הדעת" **עיוני משפט**
5 מבי' (2019) עמ' 129]. גבולות שיקול הדעת קבועים בהוראות בחוק. כך גם הנהלים האמורים לקבוע
6 כללים ותנאים להפעלת שיקול הדעת. סברו גורמי המקצוע במשרד הפנים כי יש להוסיף בנהלים
7 תנאים החורגים מהוראות החוק – על משרד הפנים לפנות לכנסת בהצעה לתיקון החוק בהתאם. ככל
8 שיש אי התאמה בין הנהל להוראת החוק – הוראת החוק גוברת.
9
10 כפי שנקבע בעניין קוזמינה, על המשיבה להנחות עצמה באמות המידה שנקבעו בחוק האזרחות ולא
11 ניתן לקבוע בנהל דרישות מחמירות יותר מאלו הנדרשות בחוק. לכן לא ניתן לדרוש כי האב, שהינו
12 אפוטרופוס של הקטינים, לא יתנגד להתאזרחותם, זאת כאשר החוק מדבר על הורה שזכאי להחזיק
13 בקטינים ולא על אפוטרופוס. הצבת דרישה מחמירה יותר בנהל מנוגדת לתכליות החוק ולכן קביעת
14 תנאי מחמיר יותר בנהל מזה שנקוב בחוק אינה יכולה לעמוד. כפי שנקבע בעניין קוזמינה, "**כלל הוא**
15 **כי אין ביכולתה של הנחיה מינהלית לגרוע מזכויות שהן חלק ממארג נורמטיבי המעוגן בחקיקה**
16 **ראשית בהעדר הסמכה מפורשת לעשות כן, ועל הנחיה כזו להיות בדל"ת אמותיו של החוק**
17 **המסמיך שבחיקו נוצרה"**. דרישת האפוטרופוסות בנהל מצמצמת את מערך הזכויות שמקנה סעיף 8
18 לחוק לקטין נלווה ומקשיחה את התנאים למימוש אפשרותו לקבלת מעמד בישראל, אפשרות
19 שהוענקה לו, על תנאיה, בחקיקה ראשית. על הנהל לשקף נאמנה את דרישת סעיף 8(ב) לחוק וסמכות
20 הרשות צריכה לעלות בקנה אחד עם החקיקה הראשית שממנה היא נובעת ועם כללי המשפט המנהלי
21 ואין היא חסינה מפני ביקורת שיפוטית [עניין קוזמינה]. על כן, יש לקבוע, כטענת העותרים, כי העובדה
22 שהאב הוא אפוטרופוס, במקרה שאין לו משמורת על הילדים, אינה מקנה לו זכות התנגדות
23 להתאזרחות הילדים שאינו רשאי להחזיק בהם. לכן בעניין זה נפל פגם בנהל שהוראותיו אינן
24 תואמות את הוראות החוק, כטענת העותרים.
25
26 מעבר לאמור והעקרונות הכללים בדבר כפיפות הנהל להוראות החוק, על הרשות המנהלית להביא
27 בחשבון במסגרת שיקוליה ובמסגרת הנהלים הנקבעים על ידה גם את כלל הוראות החוק והעקרונות
28 המנחים בשיטת המשפט. כך, למשל, יש להחיל על שיקול הדעת המנהלי בעניין שבפנינו את הוראות
29 האמנה לזכויות הילד שנכנסה לתוקף בישראל ביום 2.11.1991, במיוחד הוראות סעיף 3 לאמנה
30 המטילה על המדינה לראות בטובת הילד "שיקול ראשון במעלה" בכל הנוגע להחלטות של רשויות
31 מנהל או גופים תחיקתיים וכן בהחלטות בתי המשפט [סעיף 3(1) לאמנה] תוך מתן חשיבות להסדרת
32 אזרחות לילד [סעיף 7(1) לאמנה] והכל תוך התייחסות לזכויות וחובות הוריו [סעיף 2 לאמנה]. טובת
33 הקטין היא גם עקרון מנחה למתן הכשר לפעולות של הורי הקטין בהתאם להוראות חוק הכשרות
34 המשפטית והאפוטרופוסות תשכ"ב – 1962, ומהווה עקרון המנחה את בית המשפט בהחלטותיו בעניינו
35 של קטין בהעדר הסכמה בין ההורים [סעיף 25 לחוק]. כך גם בהוראות חוק אימוץ ילדים, תשמ"א-

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

1 1981, שטובת הילד מהווה נדבך מרכזי להוראותיו, לרבות מתן משקל והעדפת טובת הילד על פני
2 הסכמת או העדר הסכמת הוריו [סעיפים 12 – 13 לחוק] כך גם בהוראות חוק אומנה לילדים, תשע"ו-
3 2016 המגדיר את טובת הילד כשיקול מכריע בקבלת החלטות [סעיף 4 לחוק] הגוברת במקרים
4 המתאימים על הסכמת או העדר הסכמת ההורים [סעיף 43 לחוק]. עקרונות אלו של שיטת המשפט
5 מחייבים את רשויות המנהל באופן הפעלת שיקול דעתם, לרבות במקרה שבפני, והתאמת הנהלים
6 להוראות ומדיניות החוק.

סיכום וסעדים:

7
8
9 בנסיבות אלו, דין העתירה להתקבל. במקרה זה נפל פגם בהחלטת המשיבה לדרוש את העדר
10 התנגדותו של האב, שאינו רשאי להחזיק בילדים, להתאזרחותם של העותרים. כל זאת מכוח הוראת
11 סעיף ג.8(8) לנוהל, אשר מציב דרישה מחמירה יותר מזו הקבועה בחוק וחורגת מהסמכות שהקנה
12 החוק לרשות המנהלית לפעול בגדרה.

13
14 על אלו יש להוסיף את החובה להחיל את עקרונות החוק ושיטת המשפט שעניינם במתן ערך ומעמד
15 לטובת הילד, הגוברים, במקרים המתאימים, גם על מעמד הוריו והסכמתם או העדר ההסכמה, כל
16 זאת במיוחד במקרה בו עולה ממכלול הנתונים כי האב זנח למעשה את ילדיו ואינו מגלה כל עניין
17 במצבם ובעתידם.

18
19 בהביאי בחשבון את עקרונות היסוד של הדין המנהלי, החובה להכפיף את הנהלים להוראות החוק,
20 ועקרונות היסוד של טובת הילד כפי שבאים לידי ביטוי בחקיקה שאזכרה ובאמנה לזכויות הילד
21 שאומצה ע"י מדינת ישראל, סבור אני כי דין העתירה להתקבל.

22
23 בהתאם אין להתנות את מתן האזרחות לעותרים 3-5 בהסכמת או בהעדר התנגדות האב. אין באמור
24 כדי לשלול את סמכותה של המדינה לשקול שיקולים אחרים הנוגעים למתן אזרחות, הכל בהתאם
25 ובכפוף להוראות החוק. ראוי כי ההליך כולו יושלם בתוך זמן קצר, כל זאת בשים לב לחלוף הזמן
26 מעת שהוחל בהליך, ובשים לב לאמור להלן.

הערות משלימות בעניין התנהלות הרשות המנהלית:

27
28
29 מעבר לחריגת הרשות המנהלית בנהליה מהוראות החוק, וההתעלמות מעקרונות היסוד של טובת
30 הילד, סבור אני כי התנהלותה של הרשות המנהלית והטיפול בבקשת העותרים, כפי שנפרסה לפני,
31 מעוררת קושי. כפי שעולה מכתב העתירה על נספחיו פועלת העותרת, אימם של העותרים, כבר קרוב
32 לעשור שנים להסדרת זכויותיהם ומעמדם. עתירת העותרים כנגד המשיב בעניין אחר (תחולתו של סעיף
33 8 לחוק והוראת השעה) התקבלה כבר בשנת 2020 ובית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט שחם)
34 הורה למשיב לבחון את בקשת העותרים למתן אזרחות לפי סעיף 8 לחוק. אמנם ערעור על פסק דין זה
35

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"מ 21-04-60748 פלוני ואח' נ' משרד הפנים

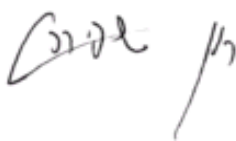
1 תלוי ועומד בפני ביהמ"ש העליון, אך נראה מהמסמכים שהוצגו לעיוני כי החל מינואר 2021 המשיבה
2 התממהמה בבחינת בקשת העותרים וכן עמדה על קבלת הסכמת האב בהתאם להוראות הנוהל מבלי
3 לבחון לעומק את טענות ב"כ העותרים לעניין הליקוי שנפל בהוראות הנוהל בנסיבות העניין ולעניין
4 אי התאמת התנאי עליו עומדת המשיבה לעניינם של העותרים. נראה כי בחינה מעמיקה יותר וסבירה
5 של השיקולים הרלוונטיים בנסיבות המקרה הייתה מביאה לתוצאה אחרת אצל המשיב.

6
7 בשים לב לאמור, ולאור התוצאה אליה הגעתי, אני מורה כי המשיבה תישא בהוצאות העותרים בסכום
8 של 30,000 ₪.

9
10 פסק הדין מותר בפרסום בהשמטת פרטי העותרים, שהם אסורים בפרסום. בהתאם, נחתם נוסח
11 זה של פסק הדין ממנו הושמעו פרטי העותרים. הנוסח המלא הכולל את פרטי העותרים הוא הנוסח
12 המחייב לצרכי אכיפת ומימוש פסק הדין.

13
14
15 המזכירות תעביר עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים.

16
17
18 ניתן היום, א' אלול תשפ"א, 09 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

19
20

רון שפירא, נשיא

21

22

23

24

25